

perje, in ni sumnje, da prav radi tega kakti nimajo perja. Mesnato in sočnato steblo kaktovo je še na drug način poskrbelo, kako hoče svoje izparivanje zmanjšati. Ono se je namreč obleklo v trdo kožo, in skozi tako kožo morejo vodene pare le slabo probijati. Ta koža je pri posameznih kaktih razne debelosti. Ona je najdebelejša pri kaktu dinjarju, ker prav ti kakti žive v najtoplejših krajih in na popolnoma suhem svetu. Ima tudi vijugastih kaktov, kateri žive kot zajedalci po drevju v vlažnih braziljskih šumah, in ti kakti imajo najtanjšo kožo, ker se jim ni bati ne vročine, ne izparivanja.

Kot važno posebnost imajo kakti še to, da so se jim mesto perja razvile dlake in bodice. Ti izrastki so navadno trovrstni, a največ so vse tri vrste skupaj razvite. Najpreje nahajamo po kaktih fine in mehke dlačice. Mej njimi se je razvil cel snopič nekoliko daljših ali vrlo tankih bodic, in radi teh bodic se zlasti čuvamo, da se kakta ne dotaknemo. Ker se bodice lahko trgajo, zato ostanejo kosci v koži, in na onem mestu nas začne kaj srbeti. V tem je najnevarnejša jedna indijska smokva, katerej so radi tega dali priimek „divja“. Kedar divje mule s kopitom obdelavajo kakte, da se napijejo vode, poškodujejo se časih tako zelo, da šepajo. Na kaktu „tuna“ so bodice tako čvrste in velike, da bivolu kožo prebijejo, kedar se vanje zaleti, in žival od prisada potem tudi pogine. Kedar so Angleži in Francozi mej seboj razdelili otok St. Cristoph, zasadili so tega kakta v tri vrste, in boljše ter varnejše meje si niso mogli napraviti.

Kratka ta črtica je pokazala, da je roka Stvarnikova umela tudi v nagerdah pokazati svoje dovršenstvo. V kaktih je pustara dobila svoje življenje, človek in žival dobro pijačo, v njih je človek našel tudi hrano in gradivo, gospodar po vrhu pa še dragocenega črvca, da ne omenimo prirodozlovca, kateremu so kakti nekatero zagonetko rešili.

(Dalje prihodnjič.)

Naši dopisi.

Z Gradca dne 4. avgusta. Deželna štajerska razstava, zavoljo katere se je že mnogo črnila pretočilo, se je včeraj po presvitem cesarju samem slovesno otvorila.

Merodajni vladni krogi so si namreč silno prizadevali, da bi se ta razstava odložila, ker bi letos škodovala enaki dunajski razstavi, katera bi bila in bode tudi štajerski v škodo. Toda dogovori bili so za obe razstavi toliko daleč dognani, da je odlašanje postalo nemogoče. Ni toraj preostajalo drugzega, izrekoma za vlado, da je tudi štajersko razstavo pospeševala, kolikor se je to moglo zgoditi brez posebne škode za dunajsko razstavo.

Sedaj je dunajska razstava že otvorjena tri mesece in kdor se je zanimal za njo, bilo mu je že lahko mogoče, in za čas velike vročine ostaja Dunaj tako in tako bolj zapuščen.

Med tem stopi v vrsto Štajerska s hladnejem podnebjem in pričakovati je da ji doide tudi dosti obiskovalcev.

Osebna navzočnost cesarjeva je vsaj veliko pripomogla k temu, da je ves svet opozorjen na razstavo samo.

O prihodu cesarjevim v Gradec došla so sledeča poročila.

Danes dne 3. avgusta pri solčnem izhajanju pripravljalo se je štajersko stolno mesto pri najlepšem vremenu na sprejem cesarja.

Živo gibanje mnogobrojne množice opazovati je bilo že pri jutranjem mraku pred kolodvorom in po vsih cestah, po katerih je imela pot peljati cesarja. Vse ceste bile so bogato okinčane z zastavami, slavoloki, cveticami in cesarskimi grbi ter orli. Na kolodvor došli so k sprejemu: grof Taaffe, minister Gautsch, namestnik Kübeck, knezoškofa dr. Zwerger, dr. Napotnik, dalje vojaški poveljnik vojvoda Würtemberški, višje sodnije predsednik Waser, deželni glavar grof Wurmbbrand, predsednik odbora za razstavo baron Washington, mestni župan dr. Portugall in načelniki drugih uradov in zavodov. Po predstavljanji navzočih dostojanstvenikov, pozdravil je mestni župan dr. Portugall cesarja v daljnem govoru, v katerem je izražal veliko veselje mesta Gradca in vse Štajerske na prihodu cesarjevim ter zagotavljal ga zvestobe in udanosti vse dežele.

Cesar zahvalil se je v svojem odgovoru za častitanje podano mu o zadnji priliki poroke nadvojvodice Valerije, ter je dalje zagostavljal kako rad je prišel v Gradec v prvi vrsti rešit svojo dano besedo, v drugi vrsti pa prepričat se o napredku štajerskega duševnega in gmotnega življenja, čegar žive izvode se nadja videti o razstavi, ki se ima danes otvoriti.

Pri vožnji v mesto vozil se je v prvem vozu predsedniški tajnik grof Wickenburg, v drugem: mestni župan dr. Portugall, v tretjem cesarski namestnik baron Kübeck, potem cesar in njegov adjutant fml. grof Paar, potem spremstvo cesarjevo, med tem grof Wolkenstein, dalje ministra grof Taaffe in baron Gautsch in pa fzm. vojvoda Würtemberški. Med vožnjo je po vsih cerkvah zvonilo, ljudstvo pa je cesarja povsod glasno pozdravljalo. Na dvorišču dvorca bila je nastavljena častna kompanija graške meščanske straže, katero je cesar blagovolil ogledati si.

Ob 8. uri je knezoškof dr. Zwerger v oratoriji stolne cerkve maševal tiho mašo, pri kateri je bil navzoč cesar s svojim adjutantom.

O 9. uri začel je cesar sprejemati in bili so sprejeti naslednji.

Knezoškof dr. Zwerger s stolnim kapitolom in redovniškim drugim duhovništvom. Knezoškof dr. Napotnik, z prelati svoje škofije, dalje vojvoda Würtemberški z generali in častniki, prednica c. kr. ustanov za plemenice baronica Spiegelfeld; deželni glavar grof Wurmbbrand z deželnimi odborniki: dr. vitez Schreiner

dr. A. Wannisch, Al. Karlon, grof Attems in baron Berg, cesarski namestnik baron Kübeck z dvornim svetnikom grof Chorinsky in pa svetovalci namestništva, policijski vodja vladni svetnik Jenko s svetnikom Hölzel, poštni višji vodja Gross in načelniki družih uradov, vseučilišča in odbore za razstavo.

Ob 11. uri vršilo se je slovesno otvorjenje razstave.

V slavnostnem oddelku pričakovali so cesarja: oba ministra, načelniki uradov in vojaštvo in pa odbor za razstavo.

Predsednik tega odbora baron Washington sprejel je cesarja z obširnimi nagovorom, katerega je sklepal s klicom: Bog blagoslovi, Bog obvaruj in ohrani Njegovo cesarsko in kraljevo Veličanstvo našega premilostivega, našega preljubljenega gospoda in cesarja Franc Jožefa! Živijo, živijo, živijo.

Potem je godba zaigrala cesarsko pesem in ko je bila ta končana, nadaljeval je predsednik razstavnega odbora s prošnjo: Naj sedaj Njegovo Veličanstvo blagovoli deželno razstavo Štajersko za leto 1890 izreči otvorjeno.

Na to odgovarjal je cesar zopet v daljnem govoru ter konečno izreče razstavo otvorjeno. Potem vršilo se je ogledovanje razstave, med katerim je cesar vpisal svoje ime v spominsko knjigo. Potem je cesar obiskal slavnostno streljanje, ob 6. uri pa je bil dvorni obed.

Drugi dan (dne 4. avgusta) ogledaval je cesar vojaško posadko, požarno stražo, nov spominek za vojake, na večer ob 8. uri pa se je odpeljal cesar po sijajnem poslovljenji.

Sujca pri Dobrovi dne 30. julija. V nedeljo popoldne 27. t. m. priredila je požarna bramba polhogradska sem doli na prijazno Šujco svoj izlet. Društvo to obstaja še le kakih dobrih 10 mesecev. Nihče bi ne bil pričakoval v tako kratkem času kaj toliko dovršenega od tako mladih ognjegascsev. Res je: „Stanovitnost vse premaga.“ Radovednih gledalcev in občudovalcev ni se manjkalo. Praktične vaje prično se, gasilnica se priredi z dvema cevima ob enem; trobentač vstopi se na pregledno mesto; vrli načelnik gospod Franjo Rihar da povelje. Poveljnik daje svoje ukaze s trobento, a moštvo deluje točno in v najlepšem redu brez vsake besede liki po taktu. Le šum dveh curkov iz brizgalničnih cevi je slišati, koja sta se razlivala preko najvišjih streh daleč tja na vas. Da, mlado društvo to naredilo je v kratkem času svojega obstanka velikansk korak v napredku.

Po dokončanih praktičnih poskusih zaploskalo je gledajoče ljudstvo vrlim Polhogradčanom ter jim navdušeno zaklicalo: „Slava in čast!“ Potem pričela se je na vrtu gospoda Dolinarja poljudna prosta zabava med godbo požarne brambe, navdušenimi napitnicami in popevanjem raznih mičnih narodnih popevk. Vrli ognjegasci polhogradski, čeravno so pod tem imenom še le pravi

mladenči, izvežbali so se v tem kratkem času tudi vže dobro v milodonečim narodnem petji. Če bodo vedno tako navdušeni ostali za lepo stvar, dospo kmalu tudi v tem oziru do svojega vrhunca. Z ognjegasci bil je tudi polhogradski župan, g. Jakob Sodnikar, ki je ob enem tudi vrli tenorist.

Počastila sta vrle Polhogradčane s svojo navzočnostjo bila tudi g. dr. Matija Hudnik in dobrovski župan g. Miha Novak. Prvi gospod navduševal jih je s prirojeno mu spretnostjo kaj krepko za narodni napredek in ustrajno delovanje.

Pri dohodu podala je šopek svežih cvetlic načelniku ognjegascsev, g. Riharju, petletna hčerka, Marijca Dolinarjeva. Da Polhogradčanje tako lepo napredujejo, da imajo svoje bralno društvo, na podlagi tega pa v posledici tudi prepotrebno ognjegasno društvo združeno s pevskim zborom, gre pred vsem zasluga tamošnjemu blagemu gospodu duhovnemu pomočniku Ivanu Hladniku, kateri je za dušni blagor in pošteni narodni napredek vrlih Polhogradčanov z dušo in telesom ves vnet. Slava mu! Z mirno vestjo more biti ponosen na uže do sedaj dosežene velike vspehe. Da so mu poslušni in popolno udani, pokazali so v nedeljo tukaj na Šujci v navdušenih, nanj se glasečih napitnicah, čeravno samega ni bilo poleg.

Kakor se kaže, navdušili so uže preje Šentvidci, a osobito pa še sedaj Polhogradčani s svojim mirnim taktnim in uzornim vedenjem ter izurjenim delovanjem tudi tukajšnje moštvo, da se v kratkem prične snovati pri nas društvo ognjegascsev. Gospod Dolinar se za stvar uže dlje časa kaj vrlo zanima. Potrebno je tako društvo tukaj in bilo bi popolno na svojem mestu. Bog daj svojo pomoč! Šujcanom in sosednim vaščanom pa zadosta trdne volje in potrebnega poguma, in stvar bode postala istina ter se zveza ognjegasnih društev kranjskih zopet pomnoži za eno novo krepko mladiko.

X. Rant.

Iz Ljubljane. — Poroka v cesarski rodbini zavzima, akoravno boče jutri že teden dni, odkar se je slovesno vršila v Išču, še vedno prvo mesto med pogodbami javnega življenja. Ker je pri tej priliki cesarju došlo toliko čestitk in izrazov ljubezni in vdanosti za cesarsko rodbino, da mu ni bilo mogoče svojo zahvalo izreči vsakemu posebej, naročil je cesar grofu Taaffeju v posebnem lastnoročnem pismu, naj to stori v posebni razglašeni skupni zahvali.

— O navzočnosti cesarjevi v Gradci poročamo v današnjem listu v posebnem članku, vendar pa nam je tukaj dodati dvoje: Pred vsem naglasiti neumorno zanimanje cesarjevo za javne dogodbe, komaj dva dni pred, v četrtek minulega tedna, moral je cesar biti pozoren kuči gazda pri mnogobrojnih gostih na ženitovanji v Išču, še v petek spremljal je odhajajoče goste, v nedeljo rano

na jutro pa je došel že v Gradec in se tam vdeleževal vtrudljivih svečanosti, dva dni zaporedoma. In zopet je bil v Gradcu sprejem cesarjev tako sijajen, da mu je dal povod, v posebnem lastnoročnem pismu naprositi namestnika baron Kübecka vsem deležnikom izreči zahvalo za presrečni sprejem in pa priznanje za napredek Stajerske, kakor se kaže v povoljno vrejeni deželni razstavi.

— **Veselica slovenskih abiturjentov**, ki se je pričela ta ponedeljek in se sklepa danes, je srečna misel in se je povoljno zvršila. Slovenska mladina na gimnazijah zanima se naravno za javno življenje, zanima se zato vsled lastnega narodnega čutja, posebej še pa tudi z osebnega stališča abiturjentov, ki so na razpotji in se imajo odločiti, v kateri stroki hočejo delovati za svoj narod. Odhodnice praznovali so abiturjenti od starih časov, pa novo je letos ravno to, da se k taki odhodnici zbero abiturjenti vsih slovenskih pokrajin, ki so se do sedaj družili še le na posameznih vseučiliščih.

— Prvi pasji dan imeli smo v Ljubljani včeraj popoldne. Zbrali so se krog 1. ure popoldne črni oblaki, grmeloin treskalo je skoraj nepretrgoma do 3. ure popoldne, med viharjem lil je dež in vse je kazalo na dobro pripravljenost oblakov, pogubne toče vsute nad lepo in bogato polje. Padale so precej debele toče ali same na redkoma, ali pa pomešane med dežjem. Ob treh popoldne pokazalo se je zopet jasno nebo, solnce je posijalo, daleč na okoli pa so se podili črni oblaki, med katerimi so švigali svitli bliski do večera. O škodi vsled toče nam do sklepa lista, hvala Bogu, ni došlo nobenega poročila.

— † Bivši ban hrvatski Ivan Mažuranič je v ponedeljek v starosti 77 let umrl. Slovanski jug zgubi s pokojnim odličnega pesnika, hrvatski narod najboljšega svojega rodoljuba.

— **Okrajna bolniška blagajna ljubljanska**. Od početka 1. dne avgusta 1889. preteklo je 31. julijem mesecem prvo leto upravne dobe in iz računskega zaključka razvidijo se nastopne številke: Vseh dohodkov bilo je 14.367 gld. 76 kr., vseh stroškov pa 13.821 gld. 58½ kr., toraj je koncem upravne dobe jednega leta prebitka 546 gld. 17½ kr., troški razpredelijo se takole: Bolnikom se je izplačalo podpore 6237 gld. 86 kr., zdravnikom in za kontrolo bolniško 2313 gld. 90 kr., za medikamente in druge lečilne sredstva 1133 gld. 38 kr., bolniško-oskrbovalnih stroškov 845 gld. 58 kr., pogrebščine 384 gld., upravnih stroškov 2782 gld. 35 kr., raznih stroškov je 77 gld. 23 kr. in povračil na prispevkih bilo je 47 gld. 28½ kr. Iz statistike je razvidno da je obolelo 719 moških in 101 ženskih udov ter umrlo 22 moških in 4 ženskih udov.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Včeraj vrnila sta se ministra Taaffe in Gautsch z Gradca nazaj na Dunaj. Knez Bolgarski

mudil se je tukaj en dan, včeraj pa se je odpeljal za nekoliko dni na posestvo svojega brata Filipa na Oggersko, do dne 14. t. m. pa se zopet vrne v Bolgarsko praznovati obletnico svojega vladanja.

Cesar s spremstvom vrnil se je včeraj v Išel, kjer hoče praznovati svoj rojstni dan.

Uradni list minule sobote razglasil je umirovljenje deželnega šolskega nadzornika Jak. Smolej-a in njegovo odlikovanje z redom železne krone III. vrste, — in pa imenovanje vodje Jos. Šumana na njegovo mesto za nadzornika.

Češka. — S Prage se poroča govorica, da nameravata knez Karol Schwarzenberg in pa grof Richard Clam odstopiti od političnega življenja. Tak korak bi bil za češko konservativno veliko posestvo največjega pomena in bi združeno z odstopom dr. Riegerjevim pomenilo propad sedanje državnozbornske večine in oziroma nemogočnost daljne Taaffe-jeve vlade.

Mislimo, da prav sodimo, ako smatramo taka znamenja časa za svarila sedajni vladi pred polovičarskimi ali celo desnici sovražnimi koraki.

Nemška. — Cesar Viljem opravil je, kakor videti večinoma svoje letošnje potovanje, katero ravno sklepa z obiskovanjem svoje stare matere kraljice angleške, ko je tikoma popred obiskal na novo pridobljen otok Helgoland.

Potem ko je angleški parlament sprejel zakon o odstopu otoka in ga je kraljica potrdila, vrši se ravno sedaj prejemanje njegovo po Nemških oblastvah. Prihodnjo soboto odpotujejo domu angleški oblastniki.

Ruska. — Merodajni listi zagotavljajo, da nemški cesar pri svojem obiskanju ruskega cara, gotovo pride v Petrovi dvor, da tje dospe dne 24. avgusta in da se od tod vrne po morji dne 26. avgusta.

Koraki ruskega zastopnika v Carigradu zaradi Bolgarski dovoljenih škofijskih mest, ostali so vkljub podpore srbskega zastopnika brezvspešni. Sultan ostal je mož beseda vkljub hudim pritiskom.

Amerika. — V argentinskih združenih državah doseglo se je premirje, pa več ne, ministerstvo hoteli so sestaviti v smislu poravnave, pa videti je, da je to nemogoče, ker voda in ogenj ne more sklepati prijateljstva. Brezvestnost in brezznačajnost je rodila tam v daljni Ameriki večinoma v lastni dobiček republike in naravno je, da so verni in pošteni državljani s takimi vladami nezadovoljni.

Bližna prihodnjost pokazala bode, ali so se ojačili poštenjaki v toliko, da odrinejo vsaj za nekaj časa vlado sleparstvo.

Da je vladalo sleparstvo kaže cena zlatu, ki znaša nad 200%, to se pravi tamošnji državni papirnat denar ima komaj še 23% vrednosti.